

13. Radulescu, S., Sociologia sănătății și a bolii, Editura Nemira, București, 2002.
14. Văideanu, G., Educația la frontiera dintre milenii, EDP, București, 1988.
15. Гогоулан, М., Законы полноценного питания, АСТ, Москва, 2009.

REMEDIEREA ÎN EVALUAREA ȘCOLARĂ

TELEMAN Angela, dr., conf. univ.

Summary

Formative assessment is a particularly intervention strategy. Formative assessment and regularization are a corrective action in education. Retroactive adjustment aimed at remedying that involves pedagogical: fixing of remediation, the type of error; fix actors of remediation, strategies. Pedagogical remediation ensures cognitive progress.

Evaluarea constituie un cadru de referință în controlul și interpretarea valorii achizițiilor școlare. Calitatea integrativă a lor dovedește reușita în formare prin accentuarea sensului rezultatelor. Fiind dominată de paradigma formării competențelor, evaluarea este un construct al formării, ce optează pentru intervenții prin raportare la indicatori de performanță.

Evaluarea formativă constituie o strategie de intervenție particularizată pentru a identifica potențialul elevilor în rezolvarea sarcinilor din perspectiva realizării progresului în raport cu obiectivele. Reglarea servește, prioritar, respectării diferențierii educației pentru a preveni sau înlătura erorile în evaluare care se regăsesc în modul de învățare a elevului.

L. Ezechiel definește reglarea ca acțiune exercitată de sistem asupra unei componente a acestuia sau asupra altui sistem, pentru ca acesta să treacă într-o stare nouă dorită sau să și-o mențină pe cea existentă (să nu se deterioreze) [6].

Reglarea vizează atât profesorul (prin adaptarea activității sau își modifică strategia), cât și elevul ca partener în acțiune (în reglarea optimă a sarcinilor de învățare, reglarea eforturilor, atenționarea asupra unor dificultăți, studierea și limitarea unor factori perturbatori asupra succesului școlar, adaptarea tehnicilor de studiu etc.) [5].

S. Cristea explică procesul reglării, că este operabil la trei niveluri de raționalitate pedagogică prin:

- *verbalizarea cunoașterii* permite o identificare ușoară a unui obiect raportându-l la o categorie conceptuală prestabilită, la fiecare din obiectele deja cunoscute;

- *automatizarea cunoștințelor* implică interiorizarea regulilor învățate până la transformarea lor în obișnuințe cognitive, realizată printr-o serie de transformări subtile, care permit trecerea progresivă de la actul conștient la puterea interioară;

- *generalizarea achizițiilor* – valorificând mai multe circuite de conexiune inversă, până la atingerea stadiului superior de autonomie în învățare, de autoînvățare [2, p. 131].

De Ketele a recunoscut avantajele reglării în evaluare, propunând modalități specifice de aplicare a ei [apud 5]:

- *reglarea retroactivă* – cere acțiunea imediată a remedierii și sprijinirea elevilor în depășirea dificultăților;

- *reglarea interactivă* – cere implicarea activă a elevilor și stabilirea de interacțiuni dintre elevi și profesor;

- *reglarea proactivă* – cere prevederea sau anticiparea activităților de formate, destinate consolidării și dezvoltării competențelor elevilor.

Reglarea retroactivă vizează *remedierea pedagogică* în învățare. Perrenoud (1998) susține că remedierea și evaluarea formativă sînt proceduri corective, care asigură reglarea în funcție de neajunsurile sistemului [apud 7].

Remedierea pedagogică constituie un dispozitiv care intervine în calitate de „terapii”, atunci cînd activitatea de învățare se

dovedește nesatisfăcătoare, când se constată o non-conformitate a produsului ori a procesului cu obiective vizate.

M. Bocoș [1] redă analitic considerațiunile față de remedierea pedagogică prezentînd conceptul de mediere pedagogică ca *un proces prin care se vizează, în egală măsură două dimensiuni complementare: asimilarea de cunoștințe de către elevi și utilizarea anumitor strategii mentale în acest scop. Diferențele dintre aceste două activități rezidă în faptul că activitatea remediativă nu poate fi o activitate de reglare dacă este tardivă.*

Procesul de remediere se desfășoară prin analiza erorilor școlare. R. Doron definește eroarea ca abatere în raport cu ceea ce este corect și prezintă o judecată evaluativă. Specificitatea lor depinde de timpul când vor fi supuse remedierii pentru a nu mijloci o simplă exersare a achiziției, care după J.-P. Astofli, sînt necesare în procesul de instruire, avînd și un rol stimulator [3].

Gheordonescu G. caracterizează eroarea prin enunțuri – valori [apud 4]:

- ✓ *eroarea este inevitabilă în procesul de învățare;*
- ✓ *eroarea este un element constructiv și inovator;*
- ✓ *eroarea este acceptabilă și analizabilă;*
- ✓ *eroarea este un indicator de proces, un simptom cu rol de diagnostică-diagnosticare, nu un rezultat negativ și sancționabil;*
- ✓ *sarcinile obișnuite ale profesorului (explicarea, prezentarea, corectarea exercițiilor;*
- ✓ *eroarea are semnificații diferite pentru profesor, respectiv, pentru elev.*

În practica pedagogică, eroarea și greșeala sunt sinonime, ele avînd același înțeles: rezultatul obținut în urma unei activități didactice (de învățare) nu este egal cu rezultatul așteptat. Această suprapunere de sens vizează doar produsul, modurile de obținere a acestuia putînd fi diferite, în sensul că elevul poate cunoaște sau nu metoda de obținere a rezultatului. Greșelile sunt întâmplătoare,

superficiale, determinate de factori subiectivi (neatenție, oboseală, emoții etc.), iar acestea trebuie evitate, neavând valoare didactică, pe cînd erorile sunt importante pentru actul didactic, pentru că sunt mai profunde, cu caracter periodic sau sistematic, fiind dovada unui anumit mod de a gândi, de a raționa, deci, ceea ce este foarte important, a angajării elevului într-o activitate de învățare. Fiecare eroare, oricât de irațională ar părea, are logica ei.

J.-P. Astolfi (1997) a realizat o tipologie a erorilor, pornind de la tipurile de obstacole specifice unui sistem didactic (v. Figura II. 3) [apud 5].

X. Roegiers prezintă parametrii remedierii după [7]:

- *stabilirea nivelurilor remedierii: elev, profesori, sistem;*
- *tipul de eroare;*
- *actorii remedierii: un elev, un grup de elevi, profesorul;*
- *strategii remediative.*

Orice activitate remediativă presupune o diagnosticare a dificultăților care se realizează după următoarele etape[1]:

1. stabilirea erorii;
2. descrierea erorii;
3. determinarea surselor erorii;
4. aplicarea unui dispozitiv de remediere.

În ceea ce privește tratarea didactică a erorilor, S. de la Torre (1993) identifică trei faze: *detectarea, identificarea și rectificarea* erorilor [apud 5].

X. Roegiers consideră că strategiile de remediere se vor aplica pentru erorile semnificante și frecvente în instruire. Cercetătorul prezintă tipurile de remediere pedagogică în dependență de tipul de eroare și sursa acesteia [7]:

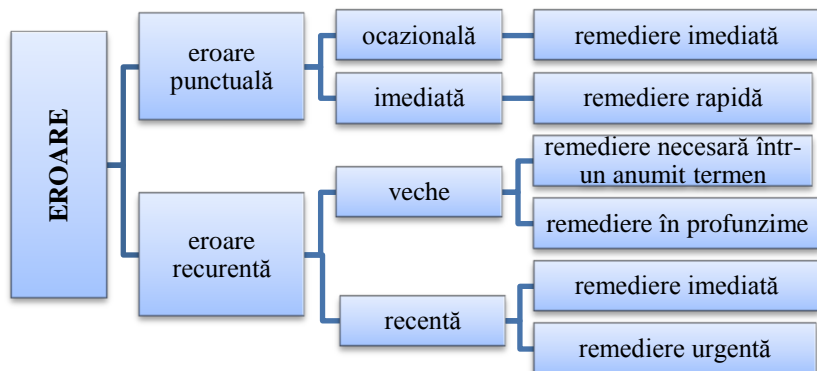

Fig. Tipuri de remedieri în dependență de tipurile de erori (X. Roegiers, 1991).

În determinarea diagnosticii apariției erorilor în învățare și determinarea tipului de remediere este relevantă percepția asupra posibilităților de a controla derularea și rezultatul unei activități ce este condiționată de determinările cauzalității persistării erorii care, în viziunea lui **B. Weiner**, sunt: *locul cauzei* (cauze *interne* și cauze *externe*), *stabilitatea cauzei* (cauze *stabile* și cauze *instabile*) și *controlul asupra cauzei* (cauze *controlabile* și cauze *necontrolabile*) [apud 1].

Determinarea tipului de eroare, sursa lor permit stabilirea strategiei de remediere, care, după cercetătorii De Ketele și Paquay (1991), se împart în patru categorii [apud 7].

1. Remedierile prin feed-back:

- *remediere prin comunicarea elevului despre corectare;*
- *remediere prin autocorectare;*
- *remediere prin confruntarea autocorectării și corectării reciproce.*

2. Remedierile prin repetare sau lucru complementar:

- *remediere prin revederea materialului studiat;*

- *remediere prin lucru suplimentar;*
 - *remediere prin determinarea pre-achizițiilor.*
3. Remedieri prin adoptarea unei alte strategii didactice;
 - *remediere prin strategii de diferențiere a instruirii;*
 - *remediere prin schimbarea strategiei didactice.*
 4. Acțiuni asupra factorilor fundamentali:
 - *capacități cognitive;*
 - *atitudini vis-a-vis de învățare;*
 - *factorii extrașcolari (părinți, psihologic etc.).*

Eroarea în învățare este valorizată ca instrument didactic, ca simptom al unui demers cognitiv inadecvat în care este angajat elevul. Remedierea pedagogică constituie activitatea de ajustare a strategiilor didactice în vederea raportării la un cadru de referință explicit și implicit pentru depășirea erorilor în învățare.

Bibliografie

1. Bocoș, M., Instruirea interactivă: repere axiologice și metodlogice, Polirom, Iași, 2013.
2. Cristea, S., Studii de pedagogie generală, Editura Didactică și Pedagogică, R. A., București, 2009.
3. Doron, R., Dicționar de psihologie, Humanitas, București, 1991.
4. Joiță, E., Eficiența instruirii. Fundamente pentru o didactică praxiologică, Editura Didactică și Pedagogică, R. A., București, 1998.
5. Minder, M., Didactica funcțională: obiective, strategii, evaluare, Ch.Cartier, 2003.
6. Radu, I.T., Ezechil, L. Didactica: teoria instruirii, Paralela, Pitești, 45, 2006.
7. Roegiers, X., Une pedagogie de l'integration. De Boesk Universite, 2004.